

Univerzita Karlova, Filozofická fakulta
Ústav informačních studií a knihovnictví

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno diplomanta: Eva Jeřábková

Téma práce: Proměny pojmu dokument, informační pramen a informační zdroj

Hodnocení:

KRITÉRIUM	ÚROVEŇ			
HLEDISKO 1: NÁROČNOST PRÁCE				
Náročnost tématu na teoretické znalosti	vysoká	průměrná	nižší	
Náročnost tématu na praktické zkušenosti	vysoká	průměrná	nižší	
Aktuálnost tématu	vysoká	průměrná	nižší	
HLEDISKO 2: SPLNĚNÍ VĚCNÝCH POŽADAVKŮ				
Stupeň splnění cíle práce	vynikající	velmi dobrý	vyhovující	nevyhovující
Logická stavba práce	vynikající	velmi dobrá	vyhovující	nevyhovující
Aktuálnost uvedených údajů	vynikající	velmi dobrá	vyhovující	nevyhovující
Adekvátnost závěrů	vynikající	velmi dobrá	vyhovující	nevyhovující
Vlastní přínos k řešené problematice	vynikající	velmi dobrý	vyhovující	nevyhovující
Využitelnost výsledků práce v praxi (teorii)	vysoká	průměrná	nižší	
HLEDISKO 3: FORMÁLNÍ NÁLEŽITOSTI				
Stylistická a gramatická úroveň práce	vynikající	velmi dobrá	vyhovující	nevyhovující
Grafická úprava práce	vynikající	velmi dobrá	vyhovující	nevyhovující
Práce s literaturou (citace)	vynikající	velmi dobrá	vyhovující	nevyhovující

Připomínky a otázky vyžadující doplnění:

Viz s. 2 a 3 posudku – Slovní komentář a Otázky pro autorku práce

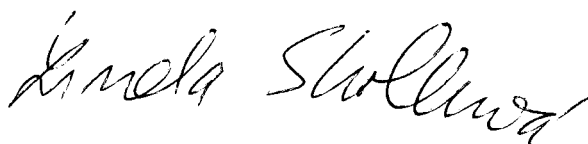
Práci **doporučuji k obhajobě.**

Navržená výsledná známka: velmi dobře

Dne: 31. 8. 2008

Jméno: Linda Skolková

Podpis:

Slovní komentář

Téma předložené bakalářské práce, tj. zhodnocení proměn pojmů, resp. termínů *dokument*, *informační pramen* a *informační zdroj*, lze v kontextu vývoje a trendů v oblasti informační vědy pokládat za vysoce aktuální, a to zejména s ohledem na prudký rozvoj v oblasti informačních a komunikačních technologií v posledních desetiletích. Přestože se může na první pohled zdát, že začíná převládat zaměření nikoliv na dokumenty samotné, ale především na informace v nich obsažené (viz principy fungování internetových vyhledávačů), mohou to být právě historické aspekty spojené s terminologickým vývojem, které přispějí k objasnění podstatných charakteristik klíčových pojmů informační vědy.

Bakalářská práce je přehledně a relativně logicky členěna – vlastní jádro práce je členěno do tří kapitol, které jsou dále podrobněji rozděleny do podkapitol. Otázkou k diskusi však je, zda by vzhledem k povaze tématu nebylo vhodnější objasnit již v úvodních partiích práce etymologický původ zkoumaných termínů (v práci je toto obsaženo až v kap. 3 práce), popř. se vyjádřit k souvisejícím terminologickým otázkám (zejména ke vztahu dat, informací a znalostí – tyto termíny jsou pak uvedeny na řadě míst práce).

Pokud se týká gramatické a stylistické úrovně práce, s potěšením konstatuji, že je na velmi dobré úrovni, vyskytují se pouze velmi drobné nedostatky (občasné chyby v interpunkci, např. před výrazem „tj.“; na s. 5 se v pozn. č. 1 vyskytuje chyba v příjmení – místo *Eastmen* má být *Eastman*; na s. 7 je místo *Katolické univerzity v Lovani* uvedena *Katolická Univerzita v Lovani*; na s. 30 je uprostřed věty uvedeno velké písmeno, přestože se nejedná o vlastní jméno: „Suzanne Briet V roce 1951 (...)“; na s. 39 chybí tečka za 60 – správně má být uvedeno „na počátku 60. let“, na s. 40 je chybějící předložka v ve vědě „Marta Nováková učebním textu (...)“).

Seznam použité literatury je zpracován velmi pečlivě, obsahuje celkem 51 položek. Pozitivem je rovněž přesné uvádění zdrojů pasáží citovaných v textu. Výhradu bych však měla ke způsobu citování informací z Wikipedie – na několika místech v textu (viz např. pozn. č. 1-3 na s. 5) je citována Wikipedie jako celek, není uvedeno, z kterého konkrétního článku, resp. hesla encyklopedie jsou informace přebrány. Citování zdroje by si zasloužilo také tvrzení, že „[p]ojem *informační pramen* je nadřazen pojmu *dokument*“, které je uvedeno na s. 13. Vzhledem k charakteru práce by rovněž bylo přínosné uvést, ze kterých zdrojů byla převzata typologie dokumentů, z níž autorka vychází v kap. 1.3.1, resp. v příslušných podkapitolách. Rovněž není uveden zdroj typových vlastností dokumentů uvedený na s. 21 – u stupně zveřejnění dokumentu, kde jsou uvedeny možnosti *zveřejněné*, *nezveřejněné*, *interní* by navíc bylo možné diskutovat o vhodnosti uvedení interních dokumentů jako samostatného typu (dichotomie *zveřejněné dokumenty* – *nezveřejněné dokumenty*). Na s. 19 je citován článek L. Schamberové z roku 1996, kontext však vyvolává dojem, že v tomto článku je zmíněna technologie RSS, ta však v roce 1996 ještě nebyla rozšířena. V případě citování díla *Information science in theory and practice* by bylo vhodnější uvádět také spoluautorku (Alina Vickery) a uvést konkrétní stranu, z níž je výklad převzat, popř. použít při práci novější vydání díla z r. 2004 (v práci je citováno 3. vyd. z r. 1991). Citovaný výklad je však v obou vydáních díla totožný, proto se nejedná o zásadní připomínku. Otázkou však je, zda tuto podstatnou monografii zabývající se informační vědou lze označit za *výkladový slovník*, jak to činí autorka na s. 34 své práce.

Kladně hodnotím zařazení několika (konkrétně deseti) ilustrativních obrázků do textu. Autorka však na tyto obrázky neodkazuje v textu, navíc citování jejich zdrojů není zcela optimální – u obr. č. 1 je uvedeno URL domácí stránky serveru New York Times, u ostatních obrázků s výjimkou obr. č. 4, který představuje fotografii pořízenou autorkou práce, je jako zdroj uveden vyhledávač obrázků provozovaný společností Google, Inc. Vzhledem k tomu, že se nejedná o publicistický text, ale o text odborný, domnívám se, že by bylo vhodnější uvádět zdroje přesněji; navíc v případě vyhledávače obrázků je sice vyhledávání prováděno na základě databáze Googlu, avšak primárně jsou data umístěna na zcela jiných serverech. Popisky obrázků nejsou uvedeny konzistentně v seznamu obrázků a u obrázků samotných (u obrázků samotných jsou názvy uváděny malým písmenem).

V práci je uvedena řada citátů a parafrází děl jiných autorů, což je vzhledem k tématu nezbytné. Autorka se však mohla na jejich základě odvážit i formulace vlastních názorů, popř. se hlouběji zaměřit na jejich analýzu. V zadání práce je např. uvedeno: „Provede analýzu normativních výkladů termínů dokument, informační pramen a informační zdroj, zaměří se na obsahové odlišnosti, ekvivalence a další sémantické obsahy sledovaných termínů a srovná termíny v cizích jazycích“. Normativním výkladům termínu dokument se věnuje v kap. 3.1.2.2, kde zároveň konstatuje, že u termínů informační pramen a informační zdroj nejsou v TDKIV uvedeny normativní výklady a že ve výkladech jsou specifikovány typové vlastnosti dokumentů. Tím však analýza normativních výkladů v podstatě končí, nejsou uvedeny žádné další závěry autorky.

Celkově lze říci, že se autorka zhostila relativně náročného tématu vyžadujícího rozsáhlý přehled v oblasti teorie informační vědy se ctí. V práci se však vyskytuje řada dílčích nedostatků, proto navrhuji klasifikaci velmi dobře.

Otázky pro autorku práce

1. Jak byste charakterizovala rozdíl mezi *pojmem* a *termínem*?
2. Jaké rozdíly lze nalézt mezi *definicí* a *výkladem* termínu?
3. Existuje podle vašeho názoru rozdíl mezi adjektivem *elektronický* a adjektivem *digitální* (ať již obecně či ve vztahu k substantivu *dokument*)? Pokud ano, v čem spočívá?